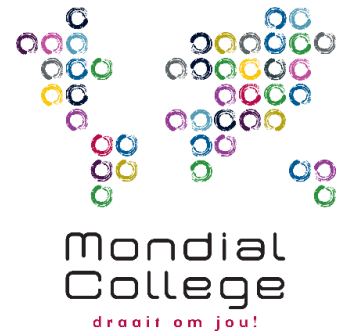

Pedagogisch klimaat Mondial College Leuvenbroek

'Planmatige aanpak en heldere regels zorgen voor een goed pedagogisch klimaat.'

Kenmerken van effectief pedagogisch beleid:

- Heeft een structureel karakter
- Draagt een duidelijke visie uit
- Omvat gedragsregels voor alle door de school georganiseerde activiteiten
- Richt zich op leerlingen en personeel, ouders (en bezoekers)
- Schept duidelijkheid voor iedereen
- Personeel is loyaal en volgt deze lijn: de kracht zit in een collectieve aanpak

Waarom is een goed pedagogisch klimaat van belang?

Een goed pedagogisch klimaat is de basis om tot leren te komen. In een goed pedagogisch klimaat kan een leerling groeien, staat hij/zij open en heeft hij/zij ruimte in zijn/haar hoofd om te leren. Leerlingen vertellen zelf dat het dan veilig, rustig en aangenaam is in de klas. Om goed te kunnen leren, vinden leerlingen het erg belangrijk dat de docent vriendelijk, eerlijk en rechtvaardig is en dat je jezelf mag zijn.

Het pedagogisch klimaat is het geheel van aanwezige en gecreëerde omgevingsfactoren, die invloed hebben op het welbevinden van de leerlingen. En het welbevinden heeft weer invloed op de ontwikkeling en het leervermogen. De leervoorwaarden en de persoonsvorming staan daarbij centraal.

De pedagogische visie en de achterliggende waarden bepalen de manier waarop de leerkracht een pedagogisch klimaat schept. Er zijn diverse factoren die een effect hebben op de ontwikkeling van het kind en het leerklimaat in de groep.

- De eerste factor is het opdoen van **positieve ervaringen**.
- De tweede factor is de mate van **welbevinden**.
- De derde factor is het **stellen van grenzen**.

Deze factoren beïnvloeden het pedagogisch klimaat, dat op zijn beurt invloed heeft op de ontwikkeling van het zelfbeeld en het vermogen tot zelfregulatie. Daarnaast beïnvloeden deze factoren elkaar ook.

Leerlingen leren optimaal in een omgeving waarin ze zich veilig en geaccepteerd voelen. Een leerkracht moet zo'n omgeving bieden in de klas. Het is niet alleen een leeromgeving, maar net zo goed een leefomgeving. Een basisbehoefte van een leerling is dat hij zich veilig voelt. Het is tegelijk een voorwaarde voor de ontwikkeling.

Educatie leerlingen

Gewenst gedrag komt niet aanwaaien. Leerlingen hebben duidelijkheid nodig over hoe zij zich dienen te gedragen op school. Zij dienen op de hoogte te zijn van de gedragsregels en elk personeelslid heeft de verantwoordelijkheid om ongewenst gedrag te corrigeren door met de leerling in gesprek te gaan. Het onderhouden van een pedagogisch klimaat betekent vooral ook dat de docent zich realiseert dat hij een opvoedende taak én voorbeeldfunctie heeft.

Signaleren en begeleiden

Het is van groot belang om gedragsproblemen bij individuele leerlingen vroegtijdig te signaleren en interventies te plegen.

Het is van groot belang om gedragsproblemen van een groep leerlingen binnen de klas vroegtijdig te signaleren en interventies te plegen.

Dit impliceert transparante communicatie tussen de mentor en docenten en de afdelingscoördinator en ook het ondersteuningsteam kan daarbij ingezet worden.

Het impliceert ook een goede communicatie met de ouders/verzorgers, waarbij de insteek altijd die is van onze zorgen delen zodat ouders thuis voldoende input hebben het gesprek met hun zoon/dochter aan te gaan: de voorkeur gaat uit voor een (telefonisch) gesprek i.p.v. mailverkeer.

Pedagogische doelen verwoorden naar ouders

Ouders(s) of verzorger(s) dienen op de hoogte te zijn van ons pedagogisch beleid.

Bij de opvoeding binnen en buiten de school zijn ouders, school en leerkracht betrokken. Ieder heeft daarin zijn eigen verantwoordelijkheid. Ouders moeten weten welke pedagogische doelen de school heeft en welke normen en waarden voor de leerkrachten richtinggevend zijn in de omgang met de leerlingen. Dit is belangrijk voor hen, want zij zijn de eerstverantwoordelijken voor de opvoeding, al hebben ze een deel van deze opvoedingsverantwoordelijkheid overgedragen aan school.

Het is goed om de verschillende verwachtingspatronen op elkaar af te stemmen, want dit voorkomt misverstanden. Deze pedagogische doelen, normen en waarden komen tot uiting in de school- en klassenregels. Een schoolteam moet nadenken over de waarden en normen die de leerkrachten in school hanteren

Ouders spelen een belangrijke rol in de opvoeding en het is belangrijk dat ouders in gesprek blijven met hun kind. De school kan dat stimuleren door het gesprek met ouders aan te gaan aangaande het gewenste gedrag dat we willen zien van hun kind op school.

Overige collega's

Het helpt als alle medewerkers op school het goede voorbeeld geven. En gezamenlijk, consequent een inspanningsverplichting tonen om het pedagogisch beleid te ondersteunen.

Wat verwachten we van de mentor?

- De mentor bespreekt regelmatig het pedagogisch klimaat met de leerlingen: bespreekt de noodzakelijkheid van regels (vanuit voordeel leerling); bespreekt de groepsdynamiek en het (storend) gedrag; voedt de leerlingen op in respectvol gedrag.
- De mentor leest regelmatig Magister en is daarmee op de hoogte van het verzuimgedrag van zijn leerlingen en/of incidenten;
- De mentor bespreekt in de MOL-gesprekken ook altijd het gedrag van de leerling met de ouders;
- De mentor werkt conform de procedure van 'Pilot Verzuim'. (Nadere scholing volgt nog);
- In gesprek met ouders heeft absoluut de voorkeur boven mailverkeer.
- De mentor onderhoudt contact met de docenten van zijn klas

Wat verwachten we van de afdelingscoördinatoren?

- Structureel overleg met mentoren inplannen;
- Structureel overleg met de verzuimcoördinator (in bilo's plus gemeenschappelijk periodiek overleg in lmt+)
- Organiseren van klasoverleg indien noodzakelijk;
- Eenheid van handelen.

Wat verwachten we van ondersteunend personeel?

- Inspanningsverplichting om een bijdrage te leveren aan het onderhouden van ons pedagogisch klimaat; leerlingen aanspreken op ongewenst gedrag i.p.v. doorlopen en doen alsof je het niet gezien hebt.

Wat verwachten we van de ouder(s)/verzorger(s)

- Zij zijn op de hoogte van ons pedagogisch beleid;
- Zij steunen de school in de opvoeding van hun kind;
  - Zij accepteren de regels van de school
  - Zij spreken hun eigen kind aan op ongewenst gedrag
- Zij sturen actief aan op een hoge aanwezigheidsgraad van hun kind;
- Zij tonen belangstelling voor hetgeen er op school en in de klas gebeurt en gaan zelf het gesprek aan met hun kind;

Heldere afspraken op Leuvenbroek

Deze zijn beschreven in het document 'Gedragsverwachtingen en – afspraken'. De docent dient op de hoogte te zijn van deze regels.

Extra informatie

Belonen en straffen

De beste manier van belonen en straffen is een bemoedigende, strafarme benadering. Een beloning hoeft niet iets tastbaars te zijn, maar kan ook het opsteken van een duim zijn, of een knipoog of schouderklopje. Het toepassen van een beloningssysteem moet zoveel mogelijk vermeden worden, want het leidt vaak tot berekenend gedrag. Het kan wel ingezet worden bij een leerling met gedragsproblemen.

Als het goed is, is straffen gericht op het ontwikkelen van moreel besef, zodat het kind tot het inzicht komt wat goed is. De straf heeft als doel om het gedrag van het kind te verbeteren. Het is belangrijk om die verbetering ook te benoemen en niet alleen te constateren en te corrigeren.

Straf zorgt vaak voor een spanning in de relatie tussen de leerkracht en de leerling. Daarom kennen we bij bestraffen een **escalatieladder** en straf is nooit de eerste sport.

Soms is straf echt nodig, maar het is altijd ook echt nodig dat die relatie hersteld wordt. Geef eerlijk aan dat jij het ook niet leuk vindt om te straffen. Tips bij het straffen:

- Blijf kalm en beheerst.
- Geef de straf direct na de overtreding en vertel hoe lang het duurt.
- Zeg duidelijk waarom je straft en welke regel er overtreden is.
- Straf in verhouding tot de overtreding.
- Leg een bij de overtreding passende straf op (Het vegen van het schoolplein bij het niet-maken van huiswerk is niet passend. Het langer op school blijven bij het niet-maken van huiswerk om het huiswerk alsnog te maken, is wel bij die overtreding passend). Je regelt dat zelf met de betreffende leerling.
- Maak een afspraak over het gesprek dat je gaat voeren en heb oog voor het herstel van de relatie met de leerling.

TIPS betreffende klassenmanagement

Goed klassenmanagement is een voorwaarde voor het creëren van een positieve sfeer in de klas. Klassenmanagement is de manier waarop een leerkracht een les organiseert en de groep aanstuurt. Het omvat alle maatregelen om een positief klimaat te creëren, zodat de leerlingen zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen. Het gaat hierbij om aspecten als:

- Regels
- Klasinrichting: hierbij is structuur erg belangrijk.
- Methoden en instructie
- Omgang met de leerlingen

Uit onderzoek blijkt dat goed klassenmanagement kan helpen om gedragsproblemen te voorkomen of te verminderen en hiermee dus het welbevinden en het opdoen van positieve ervaringen van leerlingen te vergroten.

- Inspanningsverplichting om een bijdrage te leveren aan het onderhouden van ons pedagogisch klimaat, door in gesprek te gaan met de leerlingen bij;
  - De klas complimenteren als het klimaat fijn is;
  - Individuele leerling complimenteren bij positief gedrag;
  - Maar ook te sanctioneren indien relevant;
  - Zorgen over klimaat tijdig voorkoppelen aan de mentor en/of afdelingscoördinator of teamleider indien er zorgen zijn over het klimaat in de klas en/of specifieke individuele leerlingen;
- Gastheerschap:
  - Verwelkomen van de leerling aan de deur
  - Zorgvuldige registratie van aanwezigheid
  - De leerling staat pas op als de docent dat zegt (en niet omdat de bel gaat)
  - De docent laat de leerlingen niet voortijdig het lokaal verlaten
  - Als dit laatste in uitzonderingsgevallen toch echt moet, dan vertel je er altijd bij dat leerlingen in rust over de gang moeten lopen om de overige klassen niet te storen.
- Didactiek:
  - Docent start instructie van de les in totale stilte van de klas en met focus van alle leerlingen;
  - De les heeft een duidelijke structuur/leerdoel(en);
  - De docent spreekt hoge verwachtingen uit (positieve benadering);
  - De les is gevarieerd;
  - De docent geeft in aanwezigheid van de leerling het huiswerk op (en niet achteraf nog via Magister);
  - De docent ziet erop toe dat het (leer-)huiswerk is gemaakt en bespreekt het (leer-)huiswerk;
  - De docent ziet de les als cyclisch (kop en staart) en sluit de les bij voorkeur af met reflectie op de les: zijn de doelen behaald? Weten de leerlingen wat ze voor de volgende les moeten doen?

Een goede leerkracht-leerling relatie

Een goed pedagogisch klimaat wordt in grote mate bepaald door relaties. Met name de relatie tussen de leerkracht en de leerlingen. Dit vormt zelfs de basis van het klimaat. Een goede leerkracht-leerling relatie kan gedragsproblemen in de klas voorkomen of verminderen. Dit komt doordat de leerling zich beter op zijn gemak voelt en daardoor ook meer gemotiveerd is. In deze relatie is het belangrijk om als leerkracht rekening te houden met de basisbehoeften van het kind. Dit betekent dat je rekening houdt met relatie, autonomie en competentie. Dit houdt onder andere het volgende in:

- Relatie: de leerling krijgt waardering om wie hij/zij is. Bijvoorbeeld door tijd te nemen voor interactie.
- Autonomie: de leerling krijgt de zelfstandigheid om taken te verrichten. Bijvoorbeeld door de leerling zelf de keuze te laten maken welke taak hij maakt en hoe.

- Competentie: de leerling heeft vertrouwen en plezier in eigen kunnen. Bijvoorbeeld door actief beurten te geven aan alle leerlingen.

Daarnaast heeft de leerkracht een voorbeeldfunctie. Het opbouwen van deze relatie begint namelijk bij de leerkracht zelf. Leerkrachten moeten zich ervan bewust zijn dat de relatie tussen zichzelf en een leerling de sociale positie van het kind in de klas kan meebepalen. Als de leerkracht investeert in positieve relaties met de leerlingen, kunnen kinderen het goede voorbeeld overnemen.

Een goed pedagogisch klimaat

Naast het hebben van een goede leerkracht-leerling relatie zijn de volgende aspecten van belang:

- De leerkracht heeft aandacht voor de leerlingen en leeft zich in hun situatie in;
- De leerkracht vertrouwt zijn leerlingen. Hij ondersteunt het zelfvertrouwen van de kinderen, door hen het gevoel te geven dat ze het kunnen.
- De leerkracht heeft respect voor zijn leerlingen en bevordert het onderlinge respect tussen de kinderen.
- De leerkracht zorgt voor een ordelijke en functionele leeromgeving. Het geeft rust en veiligheid als de kinderen weten waar alles staat en welke functie het heeft.
- De leerkracht stimuleert de zelfstandigheid en het verantwoordelijkheidsgevoel bij de kinderen.
- Er zijn heldere regels, dat schept duidelijkheid. Het beste is als er in de school duidelijke omgangsregels zijn afgesproken.
- Er is een goede structuur in de groep, dat biedt zekerheid.

Stijlen van leidinggeven

Er zijn drie stijlen van leidinggeven. Elk van deze leiderschapstijlen heeft een ander effect op de inrichting van het pedagogisch klimaat. Alle drie de stijlen zijn gebaseerd op een ander mensbeeld:

- De **autoritaire** stijl. Hierbij houdt de leerkracht graag zelf de touwtjes in handen en krijgen de kinderen niet te veel ruimte. De leerkracht stelt duidelijke grenzen. Een valkuil is de neiging naar indoctrinatie.
- De **laissez-faire** stijl. De leerlingen bepalen voor een groot deel zelf wat er gebeurt. De leerkracht laat veel dingen over aan de natuurlijke ontwikkeling van de kinderen. Een valkuil is dat je te weinig verwacht van je eigen invloed en teveel neigt naar afwachten op een ontwikkeling vanuit het kind.
- De **democratische** stijl. Hierbij is er ruimte voor de meningen en ideeën van de kinderen, maar leren zij ook van volwassenen.